

MOC MAŁOPOLSKICH SPOŁECZNOŚCI 2026

PRZYKŁADY DZIAŁAŃ PROJEKTOWYCH

dla małych i średnich lokalnych organizacji pozarządowych
(MiŚLOP)

40 sfer pożytku publicznego • 80 inspiracji • przykłady rozwoju instytucjonalnego •
dotacja do 7 500 zł

Najważniejsza zasada: każdy projekt musi być bezpośrednio
związany z budowaniem odporności społecznej, bezpieczeństwa
lokalnego lub przygotowaniem mieszkańców do reagowania na
sytuacje kryzysowe.

Materiał pomocniczy opracowany na podstawie Regulaminu MMS 2026

Czy projekt można zrealizować w każdej sferze działalności pożytku publicznego?

Tak - formalnie regulamin dopuszcza działania ze wszystkich sfer zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Warunkiem jest jednak bezpośredni komponent odporności społecznej, bezpieczeństwa lokalnego albo przygotowania mieszkańców do reagowania na kryzysy.

Uwaga: zwykłe działanie tematyczne - np. koncert, wycieczka, zajęcia sportowe lub warsztaty rękodzieła - nie stanie się projektem MMS tylko przez dodanie krótkiej pogadanki o bezpieczeństwie. Komponent kryzysowy powinien wynikać z diagnozy, celu, głównych działań i rezultatów projektu.

Warunki wspólne dla wszystkich przykładów

Kwota i termin. Dotacja wynosi do 7 500 zł, a działania są realizowane od 1 do 30 października 2026 r.

Odbiorcy. Projekt powinien objąć co najmniej 19 beneficjentów bezpośrednich i 100 pośrednich; minimum 2 osoby mają zwiększyć świadomość dotyczącą odporności na sytuacje kryzysowe.

MiŚLOP. Organizacja musi spełniać warunki udziału określone w regulaminie, działać na obszarze wiejskim lub w miejscowości do 100 000 mieszkańców w Małopolsce oraz realizować projekt zgodny ze swoją działalnością statutową.

Rozwój instytucjonalny. MiŚLOP może przeznaczyć maksymalnie 50% dotacji na uzasadniony rozwój organizacji. Rozwój powinien zwiększać zdolność organizacji do prowadzenia działań wzmacniających odporność społeczności lokalnej na kryzysy.

Zakupy rozwojowe. MiŚLOP może finansować m.in. sprzęt, adaptację pomieszczeń, procedury, strategie, szkolenia, wizyty studyjne i doradztwo. Sprzęt

musi być merytorycznie uzasadniony i wykorzystywany przez co najmniej 5 lat; adaptacja lub trwały montaż wymagają odpowiedniego tytułu prawnego albo zgody właściciela.

Dostępność. Działania muszą uwzględniać adekwatną dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Zaangażowanie lokalne. Wysoko oceniane będą projekty wynikające z realnej potrzeby, angażujące mieszkańców, budujące relacje i współpracę z lokalnymi partnerami.

Jak czytać oznaczenia

Naturalne dopasowanie - związek danej sfery z bezpieczeństwem lub reagowaniem kryzysowym jest bezpośredni i łatwy do wykazania.

Wymaga mocnego lub szczególnie mocnego uzasadnienia - projekt jest dopuszczalny, lecz jego główny cel i działania muszą jasno wykraczać poza zwykłą aktywność właściwą dla tej sfery.

Jak planować rozwój instytucjonalny

Rozwój instytucjonalny nie jest obowiązkowym odrębnym projektem. Powinien odpowiadać na konkretną potrzebę organizacji i wspierać realizację lub kontynuację działań dotyczących odporności. Łączna wartość tej części budżetu nie może przekroczyć 50% dotacji, czyli 3 750 zł przy dotacji 7 500 zł.

Przykłady działań dla MiŚLOP według sfer pożytku publicznego

1) Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Sąsiedzka sieć pomocy na czas kryzysu

Rozpoznanie osób, które podczas awarii prądu, powodzi, upałów lub silnych mrozów mogą potrzebować wsparcia; warsztat dla mieszkańców, opracowanie bezpiecznych zasad kontaktu oraz ćwiczenie uruchomienia sąsiedzkiej sieci pomocy.

Bezpośredni związek z odpornością: Powstaje lokalna sieć szybkiego wsparcia dla osób szczególnie narażonych na skutki kryzysu.

Przykład 2. Rodzina przygotowana na 72 godziny

Cykl praktycznych zajęć dla rodzin w trudnej sytuacji: plan kontaktu, domowe zapasy, bezpieczne zachowanie podczas braku prądu i ewakuacji oraz przygotowanie rodzinnej karty działania; finałem jest lokalne ćwiczenie sytuacyjne.

Bezpośredni związek z odpornością: Rodziny zdobywają konkretne umiejętności samopomocy i ograniczają zależność od natychmiastowej pomocy zewnętrznej.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: opracowanie procedury uruchamiania pomocy sąsiedzkiej i ochrony danych osób potrzebujących; szkolenie zespołu z koordynacji wolontariuszy w kryzysie; zakup telefonu służbowego lub powerbanków do utrzymania kontaktu z siecią wsparcia.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

1a) Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Bezpieczna rodzina zastępcza

Warsztaty dla rodzin zastępczych i wspierających dotyczące rozmowy z dziećmi o zagrożeniach, planu ewakuacji, kontaktów alarmowych i zabezpieczenia leków oraz dokumentów; następnie rodzinne ćwiczenie ewakuacyjne.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt wzmacnia gotowość opiekunów i zmniejsza stres dzieci w nagłej sytuacji.

Przykład 2. Krąg wsparcia dla rodzin w nagłym zdarzeniu

Spotkania rodzin, pedagogów i lokalnych wolontariuszy służące ustaleniu sposobu czasowej opieki nad dziećmi w razie hospitalizacji opiekuna, powodzi lub ewakuacji; opracowanie i przećwiczenie procedury kontaktu.

Bezpośredni związek z odpornością: Tworzy się praktyczna, oparta na zaufaniu sieć zastępczego wsparcia opiekuńczego.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie kadry z bezpieczeństwa dzieci i pierwszej pomocy psychologicznej; opracowanie procedury ciągłości opieki oraz wzorów kart kontaktu awaryjnego; zakup zamkniętej szafy na dokumentację i materiały kryzysowe.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

1aa) Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Bezpieczny budynek sąsiedzki

Audyt społeczny barier i zagrożeń w budynku komunalnym lub wspólnocie, spotkanie z administratorem i służbami oraz ćwiczenie alarmowania i ewakuacji, ze szczególnym uwzględnieniem seniorów i osób z ograniczoną mobilnością.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy znają drogi ewakuacji, role i zasady wzajemnej pomocy w budynku.

Przykład 2. Mieszkanie odporne na blackout i awarię wody

Praktyczne warsztaty dla mieszkańców zasobu komunalnego o bezpiecznym przygotowaniu mieszkania na przerwy w dostawach energii i wody, zapobieganiu zatruciom tlenkiem węgla oraz zgłaszaniu awarii; przygotowanie prostej instrukcji dla lokatorów.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt ogranicza ryzyko wypadków i wzmacnia samodzielność gospodarstw domowych podczas awarii.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: doradztwo dotyczące planu ciągłości działania w zarządzanym lokalu; opracowanie instrukcji ewakuacji i komunikacji z mieszkańcami; zakup czujników dymu, czadu lub zalania wykorzystywanych w działaniach organizacji.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

1b) Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Prawa mieszkańca po klęsce żywiołowej

Otwarte spotkanie z prawnikiem o dokumentowaniu szkód, pomocy publicznej, ubezpieczeniach, prawach najemców i ochronie przed nieuczciwymi umowami po powodzi lub wicherze; przygotowanie lokalnej karty pierwszych kroków prawnych.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy potrafią zabezpieczyć dowody i skuteczniej korzystać z pomocy po kryzysie.

Przykład 2. Prawo i bezpieczeństwo w sieci

Warsztaty o reagowaniu na wyłudzenia, kradzież tożsamości i fałszywe zbiórki pojawiające się podczas kryzysów; ćwiczenia zgłaszania incydentów i ochrony danych oraz dyżur informacyjny.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt zwiększa odporność na oszustwa i dezinformację wykorzystującą sytuacje nadzwyczajne.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie zespołu z poradnictwa w sytuacjach nadzwyczajnych i ochrony danych; opracowanie procedury dyżuru kryzysowego i bazy zweryfikowanych instytucji; zakup laptopa do bezpiecznego prowadzenia porad online i dokumentacji.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

2) Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Włączeni w lokalny plan kryzysowy

Warsztaty dla osób zagrożonych wykluczeniem, podczas których uczestnicy uczą się pierwszej pomocy, alarmowania i bezpiecznej ewakuacji, a następnie wspólnie z mieszkańcami realizują grę sytuacyjną.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy stają się aktywnymi członkami lokalnej sieci pomocy, a nie wyłącznie odbiorcami wsparcia.

Przykład 2. Kompetencje przydatne w kryzysie

Cykl zajęć rozwijających praktyczne umiejętności organizacyjne: komunikacja w zespole, przygotowanie punktu informacyjnego, segregowanie darów i wspieranie osób starszych; finałem jest symulacja działania punktu pomocy.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt wzmacnia sprawczość, współpracę i zdolność społeczności do organizacji pomocy.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie kadry z włączania osób zagrożonych wykluczeniem do działań kryzysowych; opracowanie dostępnych scenariuszy zajęć i procedury angażowania uczestników; zakup sprzętu do prowadzenia mobilnych warsztatów bezpieczeństwa.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

3) Działalność charytatywna

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Pomoc, która nie tworzy chaosu

Szkolenie mieszkańców z organizowania lokalnej zbiórki po katastrofie: rozpoznawanie potrzeb, przyjmowanie i segregowanie darów, ochrona danych oraz komunikacja z instytucjami; następnie praktyczna symulacja punktu pomocy.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność uczy się udzielać pomocy szybko, bezpiecznie i zgodnie z rzeczywistymi potrzebami.

Przykład 2. Lokalny zespół wsparcia interwencyjnego

Rekrutacja wolontariuszy spontanicznych, szkolenie z zasad bezpieczeństwa, pierwszej pomocy psychologicznej i współpracy ze służbami oraz ćwiczenie uruchomienia zespołu podczas fikcyjnego kryzysu.

Bezpośredni związek z odpornością: Powstaje przygotowana grupa mieszkańców zdolna do uporządkowanego wsparcia poszkodowanych.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: opracowanie procedury zbiórek i dystrybucji pomocy zgodnej z rzeczywistymi potrzebami; szkolenie zespołu z logistyki humanitarnej; zakup regałów, pojemników lub drukarki etykiet do organizacji punktu pomocy.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

4) Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Jak wspólnota radziła sobie z kryzysami

Międzypokoleniowe zbieranie lokalnych historii o powodziach, wojnie, pożarach i niedoborach, połączone z warsztatem porównującym dawne sposoby samopomocy ze współczesnymi zasadami bezpieczeństwa; publiczne spotkanie podsumowujące.

Bezpośredni związek z odpornością: Pamięć lokalna staje się punktem wyjścia do odbudowania więzi i praktycznych wzorców solidarności.

Przykład 2. Tradycyjne umiejętności na trudne czasy

Warsztaty bezpiecznego przechowywania żywności, gospodarowania wodą i naprawy odzieży prowadzone przez starszych mieszkańców, uzupełnione modułem o współczesnych zaleceniach sanitarnych i przygotowaniu na 72 godziny.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt łączy dziedzictwo z praktyczną samowystarczalnością gospodarstw domowych.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: digitalizacja i zabezpieczenie kopii lokalnych materiałów dokumentujących doświadczenia kryzysowe; szkolenie zespołu z ochrony zbiorów przed wodą i ogniem; opracowanie planu ratowania archiwum organizacji.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

5) Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Alarm bez barier językowych

Wspólne warsztaty mieszkańców i przedstawicieli mniejszości dotyczące rozumienia komunikatów alarmowych, numerów ratunkowych i zasad ewakuacji; przygotowanie prostych, wielojęzycznych materiałów informacyjnych.

Bezpośredni związek z odpornością: Każda grupa językowa ma równy dostęp do informacji niezbędnych w kryzysie.

Przykład 2. Międzykulturowa mapa wzajemnej pomocy

Spotkania służące rozpoznaniu potrzeb i zasobów mniejszości w sytuacji kryzysowej, wyłonieniu łączników społecznych oraz przeciwwiczeniu przekazywania wiarygodnych komunikatów.

Bezpośredni związek z odpornością: Powstaje sieć zaufanych osób ograniczająca izolację i ryzyko wykluczenia informacyjnego.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie zespołu z komunikacji międzykulturowej i prostego języka; przygotowanie procedury wielojęzycznego alarmowania; zakup sprzętu do mobilnego punktu informacji dostępnego dla mniejszości.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

5a) Działalność na rzecz integracji cudzoziemców

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Bezpiecznie w nowym miejscu

Warsztaty dla cudzoziemców o polskim systemie alarmowym, numerach ratunkowych, zasadach ewakuacji, ostrzeżeniach pogodowych i wiarygodnych źródłach informacji, zakończone praktycznym ćwiczeniem.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy potrafią samodzielnie reagować i wezwać pomoc mimo bariery językowej.

Przykład 2. Lokalni łącznicy międzykulturowi

Przygotowanie mieszkańców polskich i cudzoziemskich do roli łączników w kryzysie: prosty język, weryfikowanie informacji, kierowanie do pomocy i wspieranie rodzin podczas ewakuacji; symulacja komunikacyjna.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt wzmacnia zaufanie i przepływ rzetelnych informacji między grupami.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: opracowanie wielojęzycznej procedury kontaktu z cudzoziemcami w kryzysie; szkolenie lokalnych łączników i zespołu organizacji; zakup urządzenia do zdalnego tłumaczenia lub laptopa do prowadzenia punktu informacji.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

6) Ochrona i promocja zdrowia

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Pierwsza pomoc i AED bez strachu

Praktyczne szkolenia z resuscytacji, użycia AED, reagowania na zadławienie i wzywania pomocy, połączone z otwartym pokazem dla mieszkańców; sprzęt szkoleniowy jest wynajęty lub zapewniony przez partnera.

Bezpośredni związek z odpornością: Więcej mieszkańców potrafi podjąć działania przed przyjazdem służb.

Przykład 2. Zdrowie podczas upału, mrozu i blackoutu

Warsztaty o rozpoznawaniu odwodnienia, wychłodzenia i zatrucia tlenkiem węgla, bezpiecznym przechowywaniu leków oraz pomocy osobom przewlekle chorym podczas awarii prądu.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność ogranicza zdrowotne skutki ekstremalnych warunków i przerw w dostawach energii.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie członków organizacji z pierwszej pomocy i organizacji działań zdrowotnych; zakup AED, apteczek, fantomów lub sprzętu szkoleniowego; opracowanie harmonogramu kontroli sprzętu i procedury reagowania medycznego.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

7) Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Ewakuacja dostępna dla każdego

Wspólny audyt miejsca spotkań, warsztaty z asystowania osobom z różnymi niepełnosprawnościami oraz praktyczne ćwiczenie ewakuacji z udziałem uczestników, opiekunów i lokalnych służb.

Bezpośredni związek z odpornością: Procedury ewakuacyjne uwzględniają realne potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Przykład 2. Indywidualny plan bezpieczeństwa

Zajęcia dla osób z niepełnosprawnościami i ich bliskich: karta komunikacji i potrzeb, zabezpieczenie leków, kontakty awaryjne, plan transportu oraz sposób zgłoszenia potrzeby pomocy; test planu w symulacji.

Bezpośredni związek z odpornością: Rodziny są lepiej przygotowane, a służby i sąsiedzi otrzymują jasne informacje o potrzebnym wsparciu.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: audyt dostępności procedur kryzysowych organizacji; szkolenie zespołu z ewakuacji osób z różnymi niepełnosprawnościami; zakup krzesła ewakuacyjnego, pętli indukcyjnej lub sprzętu wspierającego komunikację.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

8) Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Lokalne miejsca pracy gotowe na awarię

Warsztaty dla osób bezrobotnych i mikroprzedsiębiorców o bezpieczeństwie pracy podczas przerw w dostawie energii, ewakuacji, pierwszej pomocy i ciągłości podstawowych usług; uczestnicy przygotowują proste plany działania.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt rozwija kompetencje przydatne zawodowo i zwiększa odporność lokalnych usług.

Przykład 2. Zespół wsparcia logistycznego

Praktyczne zajęcia dla osób poszukujących pracy z organizacji magazynu darów, ewidencji, komunikacji i pracy zespołowej, zakończone symulacją punktu dystrybucji pomocy.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy zdobywają kompetencje zawodowe, a miejscowość zyskuje przygotowane osoby do działań kryzysowych.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie kadry z ciągłości świadczenia usług aktywizacyjnych podczas awarii; opracowanie procedury kontaktu z uczestnikami i pracy zastępczej; zakup laptopa lub zasilania awaryjnego do podtrzymania kluczowych usług.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

9) Działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Bezpieczne kobiety w sytuacji kryzysowej

Warsztaty z bezpieczeństwa osobistego, reagowania na przemoc i szukania pomocy podczas ewakuacji lub przymusowego pobytu poza domem, połączone z opracowaniem lokalnej ścieżki wsparcia.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt uwzględnia zagrożenia, które w kryzysie mogą w większym stopniu dotyczyć kobiet.

Przykład 2. Równe role w lokalnym zespole kryzysowym

Spotkania i ćwiczenia, w których kobiety i mężczyźni dzielą się zadaniami bez stereotypów: łączność, opieka, logistyka, pierwsza pomoc i koordynacja; finałem jest wspólna symulacja.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność wykorzystuje kompetencje wszystkich mieszkańców i poszerza grono lokalnych liderów.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie zespołu z przeciwdziałania przemocy i uwzględniania potrzeb kobiet w kryzysie; opracowanie bezpiecznej ścieżki zgłoszeń; zakup telefonu interwencyjnego lub wyposażenia zapewniającego poufność rozmów.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

10) Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Senior bezpieczny podczas awarii

Warsztaty o alarmach, blackoucie, bezpiecznym ogrzewaniu, zapasach leków, oszustwach i kontaktach awaryjnych, połączone z przygotowaniem indywidualnej karty bezpieczeństwa.

Bezpośredni związek z odpornością: Seniorzy zwiększają samodzielność i wiedzę, gdzie uzyskać sprawdzoną pomoc.

Przykład 2. Telefoniczny krąg sąsiedzki

Utworzenie i przetestowanie systemu kontaktu między seniorami, rodzinami i wolontariuszami na czas upału, powodzi lub przerwy w dostawie energii, z zasadami ochrony danych i weryfikacji informacji.

Bezpośredni związek z odpornością: Sieć ogranicza izolację i pozwala szybko zauważyć osobę potrzebującą pomocy.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: opracowanie procedury sprawdzania bezpieczeństwa seniorów podczas upałów, mrozów i blackoutów; szkolenie wolontariuszy z pierwszej pomocy i komunikacji; zakup telefonów, powerbanków lub materiałów do prowadzenia punktu kontaktowego.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

11) Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Mały biznes odporny na kryzys

Warsztaty dla lokalnych przedsiębiorców o ciągłości działania, bezpieczeństwie danych, komunikacji z klientami i wzajemnym zastępowaniu się podczas awarii; opracowanie lokalnej listy zasobów i usług krytycznych.

Bezpośredni związek z odpornością: Lokalna gospodarka szybciej wraca do działania i może wspierać mieszkańców w kryzysie.

Przykład 2. Partnerstwo usług pierwszej potrzeby

Spotkania sklepów, aptek, gospodarstw i przewoźników służące ustaleniu zasad współpracy podczas odcięcia drogi lub braku prądu; ćwiczenie komunikacji i priorytetowego wsparcia osób zależnych.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt tworzy sieć współpracy podmiotów kluczowych dla codziennego bezpieczeństwa mieszkańców.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: doradztwo w przygotowaniu planu ciągłości działania organizacji i współpracy z lokalnymi firmami; szkolenie z cyberbezpieczeństwa; zakup zasilania awaryjnego, laptopa lub rozwiązania do bezpiecznych kopii danych.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

12) Działalność wspomagająca rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz wdrażanie nowych rozwiązań technicznych

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Technologia dla lokalnego alarmowania

Warsztaty projektowe, podczas których młodzież i dorośli testują proste, bezpłatne narzędzia do przekazywania ostrzeżeń, tworzą schemat komunikacji awaryjnej i sprawdzają go w ćwiczeniu bez dostępu do internetu.

Bezpośredni związek z odpornością: Innowacja służy niezawodnemu przepływowi informacji, a nie samemu tworzeniu technologii.

Przykład 2. Prototypy pomagające w kryzysie

Zajęcia konstruktorskie z budowy niskokosztowych modeli sygnalizatorów poziomu wody lub oznaczeń ewakuacyjnych z materiałów zużywalnych, konsultacja ze służbami i publiczny test rozwiązań.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy rozwijają praktyczne rozwiązania odpowiadające na rozpoznane lokalne zagrożenie.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie zespołu z projektowania i testowania technologii dla bezpieczeństwa; zakup niewielkich urządzeń pomiarowych, zestawów prototypowych lub laptopa; opracowanie procedury testów i bezpiecznego wdrażania rozwiązań.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

13) Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Wieś działa razem w kryzysie

Warsztaty mapowania zagrożeń i zasobów, podział ról między mieszkańców, OSP, szkołę i sołectwo oraz terenowa gra symulacyjna sprawdzająca alarmowanie, punkt zbiórki i pomoc sąsiedzką.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt buduje relacje, zaufanie i praktyczną zdolność wspólnego działania.

Przykład 2. Mapa lokalnych zasobów i kontaktów

Mieszkańcy wskazują miejsca schronienia, ujęcia wody, osoby z potrzebnymi umiejętnościami i podmioty mogące pomóc; dane są weryfikowane z partnerami, a sposób użycia mapy ćwiczony w scenariuszu.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność wie, jakie zasoby ma na miejscu i jak je uruchomić bez chaosu.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: opracowanie organizacyjnego planu reagowania i współpracy z samorządem, OSP oraz innymi NGO; szkolenie liderów z koordynacji kryzysowej; zakup radiotelefonów, mobilnego nagłośnienia lub zasilania awaryjnego.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

14) Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Szkolna akademia bezpieczeństwa

Cykl praktycznych zajęć dla uczniów i rodziców o alarmach, ewakuacji, pierwszej pomocy, dezinformacji i przygotowaniu domowym, zakończony grą terenową z udziałem służb.

Bezpośredni związek z odpornością: Dzieci i dorośli ćwiczą zachowania potrzebne w sytuacji zagrożenia.

Przykład 2. Laboratorium odpornej miejscowości

Młodzież bada lokalne ryzyka, przeprowadza wywiady z mieszkańcami i służbami, a następnie przygotowuje rekomendacje i prowadzi otwarte spotkanie edukacyjne.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt łączy naukę z obywatelskim rozpoznaniem realnych zagrożeń i angażuje mieszkańców.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: przygotowanie stałego programu edukacji o odporności i scenariuszy ćwiczeń; szkolenie edukatorów; zakup fantomów, zestawów demonstracyjnych, projektora lub sprzętu do mobilnych zajęć.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

15) Wypoczynek dzieci i młodzieży

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Bezpieczna przygoda

Jednodniowe lub weekendowe zajęcia terenowe z orientacji, wzywania pomocy, zasad zachowania podczas burzy i zagubienia oraz udzielania pierwszej pomocy, prowadzone przez wykwalifikowane osoby.

Bezpośredni związek z odpornością: Wypoczynek rozwija samodzielność i bezpieczne nawyki przydatne w nagłych sytuacjach.

Przykład 2. Młodzieżowy obóz dzienny 72 godziny

Cykl zajęć bez noclegu o przygotowaniu plecaka ewakuacyjnego, gospodarowaniu wodą, komunikacji bez internetu i wspieraniu młodszych osób; finałem jest zespołowa gra symulacyjna.

Bezpośredni związek z odpornością: Młodzież zdobywa kompetencje kryzysowe i uczy się współodpowiedzialności.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie kadry wypoczynku z pierwszej pomocy, ewakuacji i zarządzania ryzykiem; opracowanie procedury bezpieczeństwa zajęć terenowych; zakup apteczek, radiotelefonów lub wyposażenia ochronnego.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

16) Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Kultura ostrzega i uczy

Warsztaty teatralne lub filmowe, podczas których mieszkańcy tworzą krótkie scenki pokazujące prawidłowe reakcje na alarm, blackout, powódź i dezinformację; prezentacja jest połączona z komentarzem eksperta.

Bezpośredni związek z odpornością: Sztuka jest narzędziem praktycznej edukacji o bezpieczeństwie, a nie celem samym w sobie.

Przykład 2. Ratujemy lokalne archiwum

Warsztaty dla opiekunów domowych zbiorów i lokalnych pamiątek o zabezpieczaniu dokumentów i fotografii przed wodą, ogniem i wilgocią oraz o bezpiecznym postępowaniu po zalaniu; opracowanie instrukcji.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt zwiększa gotowość do ochrony lokalnego dziedzictwa podczas katastrofy.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: opracowanie planu zabezpieczenia zbiorów, dokumentacji i sprzętu organizacji przed wodą, ogniem i wilgocią; szkolenie zespołu; zakup szaf ognioodpornych, osuszacza lub materiałów do bezpiecznej archiwizacji.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

17) Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Sprawność, która pomaga

Treningi ogólnorozwojowe połączone z nauką bezpiecznego przenoszenia lekkich ładunków, poruszania się po nierównym terenie, pierwszej pomocy i współpracy zespołowej; finałem jest tor zadań kryzysowych.

Bezpośredni związek z odpornością: Aktywność fizyczna służy przygotowaniu do bezpiecznego działania i samopomocy.

Przykład 2. Bieg orientacyjny bezpieczeństwa

Rodzinna gra terenowa z punktami dotyczącymi numerów alarmowych, mapy, burzy, pożaru, udzielania pierwszej pomocy i weryfikacji komunikatów, przygotowana z lokalnymi służbami.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy ćwiczą reakcje na zagrożenia w angażującej, praktycznej formule.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie instruktorów z pierwszej pomocy i reagowania podczas imprez sportowych; opracowanie planu zabezpieczenia wydarzeń; zakup apteczek, noszy, radiotelefonów lub oznaczeń ewakuacyjnych.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

18) Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Zwierzęta w planie ewakuacji

Warsztaty dla opiekunów zwierząt o przygotowaniu dokumentów, transportera, zapasu karmy i leków oraz bezpiecznej ewakuacji; lokalne ćwiczenie z partnerem weterynaryjnym lub OSP.

Bezpośredni związek z odpornością: Planowanie obejmuje zwierzęta, dzięki czemu mieszkańcy nie opóźniają ewakuacji i ograniczają ryzyko.

Przykład 2. Społeczny monitoring suszy i podtopień

Spacer badawczy i mapowanie miejsc zagrożonych, nauka zgłaszania niebezpiecznych zjawisk oraz wspólne opracowanie zasad reagowania i bezpiecznej komunikacji z mieszkańcami.

Bezpośredni związek z odpornością: Wczesne rozpoznanie zagrożeń środowiskowych pozwala szybciej ostrzegać i ograniczać szkody.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: opracowanie procedury opieki nad zwierzętami i ochrony zasobów przyrodniczych podczas ewakuacji; szkolenie zespołu; zakup transporterów, klatek, sprzętu pomiarowego lub wyposażenia mobilnego punktu pomocy.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

19) Turystyka i krajoznawstwo

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Bezpieczny turysta w lokalnym terenie

Warsztaty i wyjście terenowe z czytania mapy, reagowania na nagłą zmianę pogody, wzywania pomocy i przygotowania wyposażenia na trasę, prowadzone z GOPR, WOPR lub doświadczonym przewodnikiem.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy potrafią zapobiegać wypadkom i właściwie reagować poza terenem zabudowanym.

Przykład 2. Szlak bezpiecznej ewakuacji

Mieszkańcy poznają lokalną topografię, punkty zbiórki i alternatywne dojścia, a następnie przechodzą trasę w formie gry krajoznawczej z zadaniami z komunikacji i pierwszej pomocy.

Bezpośredni związek z odpornością: Znajomość terenu zostaje wykorzystana do przygotowania społeczności na odcięcie dróg lub ewakuację.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie kadry z ratownictwa i zarządzania ryzykiem w terenie; opracowanie procedury wyjść oraz karty trasy i kontaktów; zakup GPS, radiotelefonów, apteczek lub wyposażenia pogodowego.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

20) Porządek i bezpieczeństwo publiczne

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Bezpieczna okolica po zmroku i w kryzysie

Spacer bezpieczeństwa z mieszkańcami i służbami, rozpoznanie niebezpiecznych miejsc, warsztat zgłaszania zagrożeń oraz opracowanie działań ograniczających ryzyko podczas awarii oświetlenia lub ewakuacji.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy potrafią identyfikować zagrożenia i współpracować z odpowiednimi służbami.

Przykład 2. Stop panice i fałszywym alarmom

Warsztaty o rozpoznawaniu wiarygodnych komunikatów, bezpiecznym informowaniu sąsiadów i reagowaniu na plotki podczas zagrożenia; symulacja komunikacji w sytuacji awarii.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt ogranicza chaos informacyjny, który może pogłębić zagrożenie publiczne.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: opracowanie procedury zgłaszania zagrożeń i komunikacji kryzysowej; szkolenie zespołu z bezpieczeństwa publicznego i deeskalacji; zakup telefonu interwencyjnego, radiotelefonów lub mobilnego oświetlenia.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

21) Obronność państwa i działalność Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Obywatel w systemie bezpieczeństwa

Spotkanie edukacyjne z uprawnionymi ekspertami o sygnałach alarmowych, obowiązkach obywatela, ochronie ludności, wiarygodnych źródłach informacji i cywilnym przygotowaniu gospodarstwa domowego; praktyczne ćwiczenia bez elementów militarnych.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy rozumieją swoją cywilną rolę i wiedzą, jak działać zgodnie z komunikatami władz.

Przykład 2. Odporność informacyjna w sytuacji zagrożenia

Warsztaty z weryfikacji komunikatów, rozpoznawania manipulacji i bezpiecznego publikowania informacji dotyczących infrastruktury lub działań służb; analiza scenariuszy i ćwiczenie decyzyjne.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt ogranicza ryzyko dezinformacji i nieświadomego ujawniania wrażliwych informacji.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie zespołu z ochrony ludności, odporności informacyjnej i bezpiecznego publikowania danych; opracowanie polityki komunikacji w zagrożeniu; zakup sprzętu do odbioru komunikatów i zasilania awaryjnego.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

22) Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działania wspomagające rozwój demokracji

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Prawa człowieka w miejscu ewakuacji

Warsztaty o równym traktowaniu, ochronie prywatności, potrzebach osób zależnych i przeciwdziałaniu przemocy w punktach schronienia lub pomocy; opracowanie zasad bezpiecznej wspólnej przestrzeni.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność przygotowuje pomoc, która chroni godność i prawa każdej osoby podczas kryzysu.

Przykład 2. Rzetelna informacja i udział mieszkańców

Ćwiczenie obywatelskie dotyczące dostępu do informacji publicznej, konsultowania lokalnych planów kryzysowych i zgłaszania potrzeb grup narażonych; spotkanie z przedstawicielami samorządu.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy uczą się współtworzyć rozwiązania bezpieczeństwa i korzystać z demokratycznych narzędzi.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: opracowanie standardu ochrony praw, prywatności i równego traktowania w punkcie pomocy; szkolenie zespołu; zakup szafy na dokumentację lub sprzętu zapewniającego poufną i dostępną komunikację.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

22a) Udzielanie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Punkt informacji po kryzysie

Szkolenie lokalnych wolontariuszy z kierowania mieszkańców do właściwych instytucji po pożarze, powodzi lub ewakuacji oraz otwarty dyżur dotyczący dokumentów, świadczeń i procedur, prowadzony z kompetentnym doradcą.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy szybciej docierają do właściwej pomocy i nie gubią się w procedurach.

Przykład 2. Dokumenty i kontakty na trudny czas

Warsztaty o bezpiecznym przechowywaniu kopii dokumentów, pełnomocnictwach, kontaktach awaryjnych i korzystaniu z usług publicznych podczas awarii; przygotowanie osobistej teczki planu działania bez gromadzenia danych przez realizatorów.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy zachowują większą ciągłość spraw życiowych po nagłym zdarzeniu.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie doradców z poradnictwa w sytuacji katastrofy lub ewakuacji; opracowanie procedury kierowania do pomocy i aktualizowanej bazy instytucji; zakup laptopa i zabezpieczeń do prowadzenia mobilnego punktu porad.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

23) Ratownictwo i ochrona ludności

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Mieszkańcy ratują przed przyjazdem służb

Praktyczne szkolenie z pierwszej pomocy, alarmowania, użycia AED i zabezpieczenia miejsca zdarzenia oraz pokaz współpracy ze służbami; wyposażenie szkoleniowe zapewnia prowadzący lub partner.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt skraca czas do udzielenia pierwszej pomocy i uczy bezpiecznego działania.

Przykład 2. Gminne ćwiczenie ewakuacyjne

Przygotowanie z OSP i zarządcą obiektu scenariusza ewakuacji, przeszkolenie mieszkańców pełniących role pomocnicze oraz przeprowadzenie i omówienie ćwiczenia z uwzględnieniem osób ze szczególnymi potrzebami.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność sprawdza procedury w praktyce i poznaje swoje role.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: zakup AED, fantomów, apteczek, radiotelefonów lub wyposażenia ratowniczego; certyfikowane szkolenie zespołu; opracowanie procedury przeglądów sprzętu, alarmowania i współpracy ze służbami.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

24) Pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Pierwsza pomoc psychologiczna dla mieszkańców

Warsztaty dla lokalnych liderów i wolontariuszy o wspieraniu osób po traumatycznym zdarzeniu, rozpoznawaniu reakcji kryzysowych, granicach pomocy i kierowaniu do specjalistów; ćwiczenia rozmów.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność potrafi udzielić bezpiecznego pierwszego wsparcia emocjonalnego po katastrofie.

Przykład 2. Punkt przyjęcia osób ewakuowanych

Symulacja organizacji lokalnego punktu: rejestracja z ochroną danych, informacja, podstawowe potrzeby, dostępność, wsparcie dzieci i łączenie rodzin; opracowanie podziału ról z instytucjami.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy i partnerzy są przygotowani do uporządkowanego przyjęcia osób poszkodowanych.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie zespołu z pierwszej pomocy psychologicznej i standardów pomocy humanitarnej; opracowanie procedury punktu przyjęcia osób poszkodowanych; zakup wyposażenia logistycznego i komunikacyjnego.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

25) Upowszechnianie i ochrona praw konsumentów

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Nie daj się oszukać po katastrofie

Warsztaty o nieuczciwych umowach remontowych, fałszywych zbiórkach, sprzedaży generatorów i usług po zawyżonych cenach oraz sposobach zgłaszania naruszeń; konsultacja z rzecznikiem konsumentów.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy potrafią chronić swoje środki w okresie zwiększonej podatności na nadużycia.

Przykład 2. Bezpieczne zakupy awaryjne

Zajęcia o czytaniu oznaczeń, terminach przydatności, bezpiecznym zakupie latarek, czujników i żywności oraz prawach przy zakupach internetowych; przygotowanie listy kryteriów zamiast promowania konkretnych produktów.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy podejmują świadome decyzje i unikają niesprawnego lub niebezpiecznego wyposażenia.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie zespołu z ochrony konsumentów przed nadużyciami pojawiającymi się po katastrofach; opracowanie pakietu porad i procedury dyżuru; zakup laptopa lub sprzętu do mobilnego poradnictwa.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

26) Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Europejskie doświadczenia lokalnej odporności

Spotkanie online mieszkańców z partnerską społecznością z innego kraju UE, wymiana doświadczeń po powodzi, pożarach lub blackoucie oraz lokalne warsztaty wdrażające wybrane rozwiązania w Małopolsce.

Bezpośredni związek z odpornością: Współpraca międzynarodowa prowadzi do konkretnych lokalnych usprawnień bezpieczeństwa.

Przykład 2. Wspólny język pomocy

Międzykulturowe warsztaty dotyczące symboli bezpieczeństwa, numeru 112, komunikacji z osobami z zagranicy i udzielania pomocy turystom lub nowym mieszkańcom podczas kryzysu; ćwiczenie sytuacyjne.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność lepiej współpracuje z osobami posługującymi się innym językiem.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: wizyta studyjna lub szkolenie dotyczące europejskich modeli odporności; opracowanie planu wdrożenia poznanych rozwiązań; zakup sprzętu do prowadzenia międzynarodowych konsultacji i lokalnych ćwiczeń hybrydowych.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

27) Promocja i organizacja wolontariatu

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Wolontariusze spontaniczni - od odruchu do działania

Nabór mieszkańców, szkolenie z bezpieczeństwa, granic kompetencji, komunikacji ze służbami i ochrony danych oraz symulacja przydzielania zadań w punkcie pomocy.

Bezpośredni związek z odpornością: Lokalna pomoc może zostać szybko uruchomiona bez zwiększania chaosu i ryzyka.

Przykład 2. Młodzieżowy korpus sąsiedzkiej pomocy

Przygotowanie młodzieży do bezpiecznych zadań pomocniczych: przekazywania informacji, wsparcia seniorów, logistyki i promocji zasad bezpieczeństwa; działania odbywają się pod opieką dorosłych i kończą ćwiczeniem.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt buduje nawyk wolontariatu i międzypokoleniową sieć wsparcia.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: wdrożenie systemu rejestracji, komunikacji i ubezpieczenia wolontariuszy kryzysowych; szkolenie koordynatorów; zakup telefonów, radiotelefonów, kamizelek identyfikacyjnych lub sprzętu do odpraw.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

28) Pomoc Polonii i Polakom za granicą

Dopasowanie do MMS: **wymaga szczególnie mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Rodziny transgraniczne przygotowane na kryzys

Warsztaty dla mieszkańców Małopolski mających bliskich za granicą: plan kontaktu, weryfikacja informacji, dane konsularne, wsparcie dzieci i postępowanie przy zerwanej łączności; konsultacja online z organizacją polonijną.

Bezpośredni związek z odpornością: Lokalni uczestnicy potrafią utrzymać kontakt i odpowiedzialnie pomagać bliskim podczas kryzysu.

Przykład 2. Polonijna wymiana doświadczeń o samopomocy

Spotkanie online lokalnej społeczności z Polonią, która doświadczyła pożarów, powodzi lub ewakuacji, oraz warsztat przekładający poznane rozwiązania na lokalny plan działania w Małopolsce.

Bezpośredni związek z odpornością: Głównym rezultatem jest wzrost gotowości mieszkańców Małopolski, a współpraca z Polonią dostarcza sprawdzonych doświadczeń.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie zespołu z pomocy transgranicznej i weryfikacji informacji; opracowanie procedury kontaktu z organizacjami polonijnymi i konsularnymi; zakup sprzętu do prowadzenia bezpiecznych konsultacji online.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

29) Działalność na rzecz kombatantów i osób represjonowanych

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Bezpieczny senior - kombatant

Indywidualne i grupowe zajęcia o alarmach, kontaktach awaryjnych, lekach, ewakuacji i ochronie przed oszustwami, połączone z utworzeniem za zgodą uczestników sąsiedzkiego systemu kontaktu.

Bezpośredni związek z odpornością: Osoby starsze o szczególnym statusie są włączone do lokalnego systemu wzajemnej pomocy.

Przykład 2. Lekcje odporności i solidarności

Międzypokoleniowe spotkania z kombatantami lub osobami represjonowanymi o doświadczeniach wspólnotowej pomocy, uzupełnione współczesnym modułem pierwszej pomocy psychologicznej i reagowania na dezinformację.

Bezpośredni związek z odpornością: Doświadczenie historyczne wzmacnia więzi, ale projekt prowadzi też do zdobycia aktualnych kompetencji kryzysowych.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: opracowanie procedury wsparcia starszych kombatantów i osób represjonowanych podczas kryzysu; szkolenie wolontariuszy; zakup telefonu, powerbanków lub wyposażenia mobilnego punktu kontaktu.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

30) Promocja Rzeczypospolitej Polskiej za granicą

Dopasowanie do MMS: **wymaga szczególnie mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Małopolska dzieli się modelem odpornej wsi

Mieszkańcy opracowują dwujęzyczną prezentację lokalnego modelu sąsiedzkiej pomocy i ćwiczą go na miejscu, a następnie przedstawiają online społeczności partnerskiej za granicą; wszystkie wydatki są ponoszone w Polsce.

Bezpośredni związek z odpornością: Rdzeniem projektu jest lokalne przygotowanie i praktyczne przetestowanie modelu, a promocja zagraniczna upowszechnia dobre rozwiązanie.

Przykład 2. Polskie doświadczenia solidarności w kryzysie

Warsztaty lokalne zbierające doświadczenia pomocy uchodźcom lub poszkodowanym, opracowanie bezpiecznych zasad wolontariatu i materiału w języku obcym oraz otwarte spotkanie online z partnerem zagranicznym.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt wzmacnia lokalne standardy pomocy, jednocześnie pokazując za granicą polskie doświadczenie społeczne.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: opracowanie dwujęzycznego modelu lokalnej odporności i standardu bezpiecznego prezentowania danych; szkolenie zespołu z komunikacji międzynarodowej; zakup sprzętu do transmisji i dokumentowania ćwiczeń lokalnych.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

31) Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa oraz upowszechniania i ochrony praw dziecka

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Rodzinny plan bezpieczeństwa

Warsztaty dla rodziców i dzieci o miejscu spotkania, osobie kontaktowej, numerach alarmowych, bezpiecznym odbiorze dziecka i plecaku ewakuacyjnym; rodziny przygotowują i testują własne plany.

Bezpośredni związek z odpornością: Dzieci wiedzą, co robić, a rodzice ograniczają chaos podczas rozdzielenia rodziny.

Przykład 2. Dziecko bezpieczne w punkcie pomocy

Szkolenie rodziców, wolontariuszy i nauczycieli z ochrony dzieci podczas ewakuacji, łączenia rodzin, przeciwdziałania przemocy i zapewnienia informacji dostosowanej do wieku; symulacja punktu opieki.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt chroni prawa i bezpieczeństwo dzieci w warunkach nagłego przemieszczenia.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie zespołu z ochrony dzieci, łączenia rodzin i pierwszej pomocy psychologicznej; opracowanie procedury działania punktu opieki; zakup wyposażenia do identyfikacji, komunikacji i bezpiecznej przestrzeni dla dzieci.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

32) Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Trzeźwe reagowanie w kryzysie

Warsztaty dla rodzin i lokalnych liderów o wpływie alkoholu i substancji na ocenę ryzyka, reagowaniu na przemoc i bezpiecznym kierowaniu po pomoc podczas ewakuacji lub długotrwałego stresu.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt ogranicza zachowania, które w kryzysie zwiększają zagrożenie dla osoby i otoczenia.

Przykład 2. Odporność psychiczna bez uciekania w używki

Zajęcia dla młodzieży lub dorosłych o stresie, bezpiecznych sposobach regulacji emocji, pierwszej pomocy psychologicznej i dostępnych lokalnie formach wsparcia, połączone z ćwiczeniem scenariuszowym.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy poznają zdrowsze strategie radzenia sobie z napięciem wywołanym kryzysem.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: szkolenie kadry z interwencji kryzysowej, przemocy i uzależnień nasilających się pod wpływem stresu; opracowanie procedury bezpiecznego kierowania po pomoc; zakup telefonu lub sprzętu do poufnych konsultacji.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

32a) Rewitalizacja

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Bezpieczne podwórko, odporne sąsiedztwo

Spacer diagnostyczny na obszarze rewitalizacji, wskazanie barier ewakuacyjnych i miejsc ważnych w kryzysie, warsztat sąsiedzki oraz ćwiczenie uruchomienia punktu informacji i wzajemnej pomocy.

Bezpośredni związek z odpornością: Rewitalizacja społeczna prowadzi do odbudowy relacji i poprawy bezpieczeństwa zaniedbanego obszaru.

Przykład 2. Pustostan jako temat planu kryzysowego

Mieszkańcy wspólnie z zarządcą i służbami rozpoznają zagrożenia wokół nieużytkowanych obiektów, uczą się bezpiecznego zgłaszania zdarzeń i opracowują propozycje tymczasowego zabezpieczenia oraz komunikacji.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt angażuje społeczność w ograniczenie konkretnego lokalnego ryzyka bez finansowania inwestycji.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: opracowanie organizacyjnego planu działania na obszarze rewitalizacji podczas kryzysu; szkolenie animatorów z mapowania zagrożeń i pracy sąsiedzkiej; zakup mobilnego wyposażenia punktu informacji i spotkań.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

33) Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów z art. 3 ust. 3 w zakresie sfer 1-32

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. NGO współpracują w sytuacji kryzysowej

Warsztaty dla lokalnych organizacji o podziale ról, przepływie informacji, pracy z wolontariuszami spontanicznymi i współpracy z samorządem; przygotowanie oraz przećwiczenie prostego protokołu współdziałania.

Bezpośredni związek z odpornością: Organizacje tworzą sieć zdolną do skoordynowanej pomocy mieszkańcom.

Przykład 2. Komunikacja kryzysowa dla lokalnych inicjatyw

Szkolenie członków organizacji i grup nieformalnych z weryfikacji informacji, dostępnych komunikatów, ochrony danych i reagowania na dezinformację, zakończone symulacją wspólnego centrum informacji.

Bezpośredni związek z odpornością: Lokalne podmioty potrafią przekazywać spójne, rzetelne i dostępne komunikaty.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: opracowanie procedury współpracy NGO w sytuacji kryzysowej i planu ciągłości działania organizacji; szkolenie zespołu z koordynacji i komunikacji; zakup radiotelefonów, laptopa lub zasilania awaryjnego.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

34) Działalność na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Podmiot ekonomii społecznej jako lokalny zasób

Warsztaty z mapowania usług i zasobów PES przydatnych podczas kryzysu, ustalenie zasad współpracy z mieszkańcami i samorządem oraz symulacja dostarczenia posiłków, transportu lub wsparcia opiekuńczego.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność wie, jak uruchomić lokalne usługi społeczne w sytuacji nagłego zapotrzebowania.

Przykład 2. Ciągłość usług społecznych

Spotkania pracowników PES, odbiorców i wolontariuszy służące przygotowaniu prostego planu świadczenia kluczowych usług podczas blackoutu, powodzi lub braków kadrowych; ćwiczenie komunikacji z osobami zależnymi.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt chroni ciągłość wsparcia dla mieszkańców, a uzupełniający rozwój instytucjonalny wzmacnia zdolność organizacji do utrzymania tych usług.

Przykładowy rozwój instytucjonalny MiŚLOP

Możliwe kierunki: doradztwo dotyczące ciągłości kluczowych usług społecznych; opracowanie procedury współpracy z samorządem i odbiorcami; zakup sprzętu podtrzymującego kontakt, dane lub świadczenie usług podczas awarii.

Związek z odpornością: wydatki rozwijają trwałą zdolność organizacji do realizowania opisanych działań społecznych i reagowania na lokalne zagrożenia; nie są jedynie ogólnym doposażeniem.

Ważne zastrzeżenie

Materiał inspirowy: przykłady pokazują możliwe kierunki działań, ale nie gwarantują kwalifikowalności ani otrzymania dotacji. Każdy pomysł trzeba dostosować do lokalnej diagnozy, działalności statutowej Patrona, budżetu, dostępności, regulaminu i kryteriów oceny. Ostateczna ocena zależy od całego wniosku.